

ההתכוננות לחודש רמדאן המבורך

השבח לאללה ריבונו של עולם, אשר אמר בספרו הנשגב: "חודש רמדאן אשר הורד בו הקוראן ממרומים למען יביא לאנשים הדרכה ואותות נהירים המעידים על דרך הישר ועל הפורקאן", כאמור, אני מעיד שאין אלוה מבלעדי אלה, האחד היחיד, שאין לו שותף, כמו כן, אני מעיד כי מוחמד אדוננו עבדו ושליחו של אלה, ברכה ושלוש עליו, על משפחתו, חבריו, ועל כל ההולכים בעקבותיו עד יום הדין. לאחר מכן:

קודם כל, יש להדגיש כי חודש הרמדאן הוא בעצם חסד גדול מפני אלה אשר נתן למוסלמים. כמו כן, מועדי חג הם גם חסד גדול שנתן אלה לעובדיו כדי שיעשו במהלכם מעשים טובים יותר מדי, בכך הוא יסלח להם את החטאות ויעניק להם יותר חסד ורחמים. סביר להניח שחודש הרמדאן הוא התאריך המפואר והטוב ביותר בין כל מועדי החג, מפני שהוא חודש מלא בברכות, למעשה, מדובר בחודש של צום ותפילות, מדובר בחודש הרחמים, הסליחות והגאולה מן הגיהנום, שזהו חודש הנדיבות וההענקות בין האנשים, וזהו חודש החסד ומתן הצדקה בין האנשים.

בכל שנה, הנביא מוחמד (עליו הברכה והשלוש) היה מבשר את חבריו בבוא החודש המבורך, וקרובת התאריך המפואר באופק, בדרישה לרבות מן המעשים הטובים, התפילות ומתן הצדקות, להתנהג אחד לשני ביותר חסד ונדיבות, ולהקפיד על בקשת סליחות במהלך הפולחן, כאילו לצום לאורך היום ולהתנדב בתפילות בשעות הלילה, ולאורך היממה להלל ולשבח את אלה, ולהקפיד על קריאת הקוראן.

הודות לכך, הנביא מוחמד (עליו הברכה והשלוש) אמר כי: "הנה הוא חודש הרמדאן, שבו גן עדן פותח את שערו, ובו הגיהנום סוגר את שערו, ובו השטנים נכבלים באזוקים", לפי אנס בן מאלך (רצון אלה עליו). כמו כן, הנביא מוחמד (עליו הברכה והשלוש) אמר כי: "עם הלילה הראשון בחודש הרמדאן, השטנים והשדים המרודים נכבלים באזוקים, גיהנום סוגר את כל שערו, וגן עדן פותח את כל שערו, ואז קול קורא הוי רוצה הטוב תתקרב, הוי רוצה הרע תתרחק, ובכל לילה נבחרים הגאולים מן הגיהנום, זה קורה בכל לילה לאורך החודש", לפי אבי הורירה (רצון אלה עליו). הנביא מוחמד (עליו הברכה והשלוש) חזר ואמר כי: "מי יצום את חודש

הרמדאן במסירות נפש, אללה יסלח לו את כל חטאיו, ומי יתפלל בלילות הרמדאן במסירות נפש, אללה יסלח לו את כל חטאיו, ומי יתפלל במסירות נפש לאורך לילת הגורל, אללה יסלח לו את כל חטאיו" לפי אבי הורירה (רצון אללה עליו), (מוסכם עליו).

הנביא מוחמד (עליו הברכה והשלום) תאר את חודש רמדאן כי זהו חודש מבורך מאוד, שכל רגע בו הוא באמת רגע של ברכה, הן ברכה בזמן ובעבודה, והן ברכה בתגמול הטוב מאת אללה. הדבר שמוסיף עוד ברכה לחודש הזה, הוא לילת הגורל, הלילה ההוא טוב יותר מאלף חודשים, יתר על כן, תגמול הטוב במהלך החודש יהיה כפול, וחוף מזה, הנה שערי גן עדן פתוחים, והנה שערי הגיהנום סגורים, והשטנים והשדים המרודים נכבלים באזוקים, עם זאת בכל לילה נבחרים יותר גאולים מגיהנום.

בכל הדורות המוסלמים נתנו לחודש רמדאן משמעות רבה, שלא נובעת רק מסתם כבוד, אלא גם ממעמד מתחזק ועמוק בלב, ומתוך שלוה ושמחת-נפש אהובה למעשים טובים ולפולחן. אין ספק שהתנהגות בני האדם משתנה ליותר טובה במהלך החודש ושונה משאר החודשים, הנה המוסלמים מתכנסים בבתים סביב לשולחן כדי לאכול יחד אחרי יום של צום, דבר שמתבטא בדרכים הפנויות מכלל בני אדם, נוסף לכך, האנשים מתכנסים במסגדים כדי להתפלל יחד, עד שבתפילת השחר המסגדים יהיו מלאים עד אפס מקום, ועוד מנהגים אחרים המוכיחים את המשמעות הרבה של חודש הרמדאן.

כיצד מתכוננים לקבל את החודש המבורך?

אם יש לך קרוב או אדם יקר שרחוק ממך לאורך אחד עשרה חודשים, ועכשיו ידעת שהוא בדרך, איך אתה מתכוון לקבל את האורח האהוב? מה אתה תעשה אם תגלה שאורח זה הוא חודש הרמדאן? אומנם יש סיבות רבות להתחזקות מעמד חודש הרמדאן בלב המוסלמים, אחת הסיבות האלה שאללה (יתעלה וישתבח) מסר את הקוראן ממרומים בחודש רמדאן, לאור זאת נאמר בקוראן: "חודש רמדאן אשר הורד בו הקוראן ממרומים למען יביא לאנשים הדרכה ואותות נהירים המעידים על דרך הישר ועל הפורקאן" (הפרה: אות 185). סיבה אחרת חשובה שבמהלך חודש הרמדאן אללה (יתעלה וישתבח) שלח את הנביא מוחמד (עליו הברכה והשלום) לעולמות כשליחו וכחותם הנביאים.

אודות החודש המבורך, הנביא מוחמד (עליו הברכה והשלום) אמר כי: "עם תחילת חודש רמדאן נפתחו שערי גן עדן, ונסגרו שערי גיהנום, ונכבלו השטנים באזוקים", לפי אבי הורירה (רצון אללה עליו), ברור שבכל שנה ועם הלילה הראשון לחודש נשמעת

הקריאה המשמחת זו. הקריאה הזו נותנת בעצם הזדמנות טובה שיסלח אללה לרשעים וחטאים, לאור זאת, הנביא מוחמד (עליו הברכה והשלום) אמר כי: "מי יצום את הרמדאן במסירות נפש, אללה יסלח לו את כל חטאיו, ומי יתפלל לאורך לילת הגורל במסירות נפש, אללה יסלח לו את כל חטאיו בעבר" לפי אבי הורירה **(רצון אללה עליו)**. יתר על כן, בחודש הרמדאן יש לילה טוב יותר למאמין מאלף חודשים של עבודה, זהו ליל הגורל, ולכבודו נאמר בקוראן: "ליל הגורל טוב יותר מאלף חדשים".

חודש הרמדאן נראה כמו תחרות בין בני האדם על מעשים טובים, סובלנות, ותיווך בין האנשים המצויים ביריבות, משום כך, ראוי שנקבל את החודש בהבעת רגשי חיבה, להפגין סולידריות וחמלה, ומתן צדקה לעניים ומעוררים רחמים, הנה הוא הנביא מוחמד **(עליו הברכה והשלום)** היה הנדיב ביותר בין בני האדם, ובמיוחד לאורך חודש הרמדאן, לכן הדרך הטובה ביותר לקבל את החודש היא דרך מתן הצדקה והנדיבות עם הנזקקים, מתוך מטרה לסייע להם להתגבר על המצוקה שלהם לפני החודש המבורך, אכן שהשכר אשר שומר אללה לנדיבים שכר גדול הוא, לאור ההבטחה הזו קרא אללה **(יתעלה וישתבח)** לבני האדם בקוראן: "האמינו באללה ובשליחו והוציאו ממון מאשר הפקיד אללה בידכם ולהפקדה זו הוא מחליף ביניכם. אלה אשר יאמינו ויוצאו ממון, שכר גדול שמור למענם" (הברזל: אות 7). כמו כן, הנביא מוחמד **(עליו הברכה והשלום)** אמר כי: "הנה חדרים מפוארים בגן עדן אשר נראים מפנים כמו מבחוץ ונראים מבחוץ כמו מבפנים, החדרים הללו נשמרים לתורמי אוכל (לנזקקים), ולמתנהגים בדרכי שלום (לכל בני האדם), והמתנדבים בתפילה בעוד שהאחרים ישנים בלילה", לפי התרמזי. ראוי לכל מוסלמי להקפיד על הקמת התפילות, המעשים הטובים כמו קריאת הקוראן ולהתעסק בהבנת משמעותיו, ולהתנדב בתפילות בלילה. לאור הדברים הנזכרים הנביא מוחמד **(עליו הברכה והשלום)** אמר כי: "מי שבמסירות נפש יתנדב בתפילות בלילות הרמדאן, אללה יסלח לו את כל חטאיו בעבר", (מוסכם עליו).

ראוי גם למוסלמי לשמוע בקול הנביא מוחמד **(עליו הברכה והשלום)** ואף להתנהג כמו הנביא במהלך החודש, כמו למהר בשבירת הצום, ולהתאחר בסעודה המפסקת, כפי שנביא הרחמים **(עליו הברכה והשלום)** אמר: "הקפידו על הסעודה המפסקת, משום שמליאה ברכות היא", **(מוסכם עליו)**. עם זאת, אסור להתהולל באכילת האוכל או בשתיית המים, כפי שצווה אללה **(יתעלה וישתבח)** בקוראן: "ואכלו ושתו אך אל תתהוללו, אכן אללה אינו אוהב את המתהוללים" (אל-אעראף: אות 31). וכפי

שהנביא מוחמד (עליו הברכה והשלום) אמר כי: "אין לבני אדם כלי קבות למלא רע יותר מבטן, ראוי לבני אדם לחסוך באוכל, ואם לא, אזו שלישית הבטן לאוכל, שלישית הבטן לשתיית מים, ושלישית הבטן לנשימה", לפי התרמוזי.

אין ספק שחודש הרמדאן הוא בעצם הזדמנות גדולה לעשות חסד עם קרובי משפחה בכל דרך אפשרית, הנה אללה **(יתעלה וישתבח)** מצווה אותנו בקוראן לעשות חסד עם קרובי המשפחה, אודות זאת הוא העיד לנו שכר עצום בעולם הזה ובעולם הבא, כפי שהבטיח **(יתעלה וישתבח)** לנו בקוראן: "ויראו את אללה אשר שואלים בשמו איש את רעהו, ושמרו על חובתכם לקרובי משפחה, אכן אללה משגיח עליכם", (הנשים: אות 1). כמו כן, הנביא מוחמד **(עליו הברכה והשלום)** אמר: "מתן צדקה למסכנים היא רק צדקה, אבל מתן צדקה לקרובי משפחה הנה צדקה וגם עשיית חסד לקרובים", לפי אחמד. הנביא מוחמד **(עליו הברכה והשלום)** חוזר ואומר כי: "אם אחד רוצה שאללה יעניק לו פרנסה סבירה, וברכה בחייו, עליו לעשות חסד עם קרובי המשפחה" מוסכם עליו.

השבח לאללה ריבוננו של עולם, וברכה ושלוש על חותם הנביאים והשליחים, אדוננו מוחמד **(עליו ברכה ושלוש)**, ועל כל משפחתו וחבריו. אחר כך:

חודש רמדאן הוא חודש של רווח וזכיה, הנה הנביא מוחמד **(עליו ברכה ושלוש)** היה בדרך כלל מתעסק בפולחן בחודש הרמדאן יותר מדי מחודשים אחרים, ומשום כך היה דוחה מעשים רבים במהלך החודש כדי להשקיע זמן למעשים טובים, לפולחן, ולתהילות. גם מנהג עולמם של המוסלמים הקדמונים הטובים הוא לתת משמעות רבה לחודש רמדאן, הם היו מפסיקים את המעשים המיותרים כדי לחסוך זמן לפולחן, תפילות, ומעשים טובים לאורך היום, ובלילה היו מקדשים זמן רב כדי להתנדב בתפילות ובתהילות. "עם תחילת חודש רמדאן, זהו זמן קריאת הקוראן ותרומת אוכל לנזקקים", לפי אל-זוהרי (נשמתו עדן). זהו מנהג עולמם של המוסלמים הקדמונים (נשמתם עדן), חודש של תפילות, חודש של צום ביום והתנדבות בתפילה בלילה, חודש של פולחן וקריאת הקוראן, חודש של תהילות, חסד ומעשים טובים, וחודש של חיבה ותרומת אוכל לנזקקים.

לאור הדברים הנזכרים לעיל, חודש הרמדאן הוא חודש של נחישות בעבודה ובמעשים טובים, ואינו חודש של נרפות, עצלנות והתחמקות מאחריות כלפי האחרים. סביר להניח שאין שום ניגוד בין ההשתדלות בפולחן לבין ההשתדלות בעבודה ותיקון עולם. כפי שאללה **(יתעלה וישתבח)** אמר על אודות תפילת יום שישי: "הוי אלה אשר האמינו, כאשר נקרא לתפילה ביום שישי, אוצו אל זכר

אללה, ועזבו את המקח והממכר, זה טוב יותר לכם, אם אתם יודעים! וכאשר תסתיים התפילה, התפזרו בארץ ובקשו את חסד אללה, והזכירו את אללה הרבה, שמא תצליחו", (יום שישי: אות 9-10). כמו כן, סופיאן אל-ת'ורי (נשמתו עדן) היה פעם עובר באנשים יושבים במסגד הקדוש, והיה אומר להם: "למה יושבים ככה? וענו: אין מה לעשות? והנה הסביר להם: עשו ובקשו מחסד אללה ואל תהיו מוסלמים מיותרים".

אחד מרכיבי ההשתדלות בעבודה בחודש רמדאן הוא חישובון הנפש, ולעשות השוואה בין חודש הרמדאן הנוכחי לבין אותו חודש בשנה שעברה, כמו כן, לעשות השוואה בין המעשים הטובים והתפילות בחודש הרמדאן לבין החודש שעבר. ולשאול עצמנו: כמה תפילות קיימנו במסגד? כמה תפילות קיימנו בעת מאוחר? וכמה תפילות לא קיימנו בכלל? האם אנחנו קיימנו את מצוות הזכאת שהיא צדקה חובה עלינו? האם אנחנו הושטנו עזרה לעניים? כמה צדקות נתנו לנזקקים? האם אנחנו התנדבנו בצום כמו מקיימים את מצוות הצום? חשוב מאוד להקפיד על חישובון הנפש לפני תחילת החודש המבורך, ולהתחרט על חודשי הרמדאן שהסתיימו לנו בלי לנצל אותם, ובתוך כך לנצל את ההזדמנות הזאת ולקדם מעשים טובים לכלל בני האדם.

בסופו של דבר, אללה ישמור על ארצנו מצרים ועל כל מדינות עולם.